

PREDKLADACIA SPRÁVA

Predložený materiál predstavuje návrh Aktualizácie Akčných plánov Národného onkologického programu na základe uznesenia vlády SR č. 4/2019 k návrhu Akčných plánov Národného onkologického programu Slovenskej republiky, UV-43272/2018. Predložený materiál bol vytvorený v spolupráci MZSR (Odborom verejného zdravia, skríningu a prevencie, Inštitútom výskumu a vývoja), s Národným centrom zdravotníckych informácií, s Národným onkologickým inštitútom, s hlavným odborníkom MZSR pre klinickú onkológiu a v spolupráci s prezidentom Slovenskej onkologickej spoločnosti. V roku 2020 boli v Európskej únii onkologické ochorenia diagnostikované u 2,7 milióna ľudí a ďalších 1,3 milióna, medzi nimi viac ako 2 000 mladých ľudí, prišlo v dôsledku niektorého z týchto ochorení o život.

Ak v súčasnosti neprijmeme rozhodné opatrenia, počet prípadov onkologických ochorení sa do roku 2035 zvýši o 24 %, čím sa stanú hlavnou príčinou smrti v EÚ.

Približne 40 % prípadov onkologických ochorení sa dá predísť účinnými stratégiami prevencie - zlepšením informovanosti a gramotnosti v oblasti zdravia s cieľom presadzovať zdravší životný štýl. Včasný odhaľovanie prostredníctvom skríningu môže pomôcť zachrániť životy a tak ušetriť vysoké náklady na liečbu a následnú starostlivosť. Zlepšenie kvality života onkologických pacientov a tých, ktorí prežili onkologické ochorenie sa môže stať realitou vďaka pokroku v oblasti včasného odhaľovania týchto ochorení a ich účinnej liečby, ako aj podpornej starostlivosti. Z pohľadu zdravotného profilu Slovenska je **úmrtnosť na rakovinu** veľmi vysoká. V roku 2016 mala SR tretiu najvyššiu mieru úmrtnosti na rakovinu v EÚ po Maďarsku a Chorvátsku, pričom bola **o viac ako 20 % vyššia než priemer EÚ**. Rakovina pľúc a rakovina hrubého čreva a konečníka sú u Slovákov najčastejšími príčinami úmrtia na rakovinu, aj keď za uplynulých 15 rokov sa mierne znížila úmrtnosť na tieto dva druhy rakoviny. Na druhej strane v posledných rokoch mierne stúpila miera úmrtnosti na rakovinu prsníka a rakovinu pankreasu. (OECD/ European Observatory on Health Systems and Policies (2019), strana: 5). V roku 2018 bolo u nás nádorové ochorenie druhou najčastejšou príčinou úmrtia (13 878 osôb), čo reflektuje nárast na Slovensku od roku 2017 o 212 osôb (Ročenka NCZI, 2018). V roku 2019 celkovo zomrelo 53 234 osôb, čo je o 1 059 menej ako v roku 2018. Hrubá miera úmrtnosti klesla o 0,2 bodu, z 10 % v roku 2018 na 9,8 % v roku 2019. Druhou najčastejšou príčinou úmrtia boli nádorové ochorenia, na ktoré zomrelo 13 500 ľudí, oproti roku 2018 ide o pokles úmrtí o 378 prípadov osôb. (Zdravotnícka ročenka SR 2019. NCZI, 2021). Hrubá miera úmrtnosti v porovnaní s rokom 2018 mierne klesla u mužov z 10,4 na 10,3 v roku 2019 a u žien z 9,5 na 9,3 v roku 2019 v prepočte na 1 000 obyvateľov daného pohlavia. Od roku 2010 však sledujeme v úmrtnosti na nádory rastúci trend. Národný onkologický program a jeho akčné plány sú stratégiou verejného zdravia zameranou na zníženie počtu nových prípadov nádorových ochorení (incidencia) a úmrtí (mortalita) a zlepšenie kvality života pacientov s rakovinou prostredníctvom systematického a spravodlivého uplatňovania stratégií založených na dôkazoch zameraných na prevenciu, včasnú diagnostiku, liečbu, rehabilitáciu, podpornú a terminálnu starostlivosť, ako aj výskum zameraný na hľadanie inovatívnych riešení a hodnotenie výsledkov. Slovensko sa pomocou akčných plánov zaväzuje zlepšiť organizáciu a poskytovanie zdravotníckych služieb v rámci prevencie a kontroly onkologických ochorení. Je to pre nás politický a odborný záväzok nielen voči občanom na Slovensku ale aj voči spoločenstvu Európskej únie. Národný onkologický inštitút

NOÚ má koordinačnú a implementačnú úlohu v rámci naplnenia jednotlivých Akčných plánov NOP v spolupráci s MZ SR.

Predkladaný materiál má negatívne vplyvy na štátny rozpočet, ktoré nie sú čiastočne rozpočtovo zabezpečené. Materiál nemá vplyvy na podnikateľské prostredie, na životné prostredie, má pozitívne sociálne vplyvy, nemá vplyvy na informatizáciu spoločnosti, nemá vplyvy na služby verejnej správy, na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.